

DUES LLETRES DE LA CORT DE LA VEGUERIA DE MONTBLANC I LA RESPOSTA A UNA D'ELLES (1318-1319)

Josep M. LLOBET I PORTELLA

LA FONT DOCUMENTAL

La recent localització d'una dotzena de folis corresponents a un llibre del segle XIV, en els quals es troben copiats diversos documents presentats a la cort de la vegueria de Cervera i, en algun cas, la corresponent resposta, ens ha permès conèixer el contingut de dues cartes d'aquell període procedents de la cort de la vegueria de Montblanc i la contesta a la primera d'elles per part de la cort de la vegueria de Cervera¹.

LA PRIMERA LLETRA I LA RESPOSTA

Segons l'esmentat registre, el dia 26 de febrer de 1318, Bernat Foguet, nunci de la cort de la vegueria de Montblanc, presentà a Arnau de Mecina, sotsveguer de Cervera, una lletra de Simó Daroca, sotsveguer de Montblanc, datada en aquesta població quatre dies abans². En ella, es demanava al veguer de Cervera l'escriptura pública d'una crida que concedia 10 dies per tal de

¹ Arxiu Històric Comarcal de Cervera, Fons Municipal, *Registre de la cort de la vegueria de Cervera*, 1318-1319. Els folis conservats són els següents: 74-83, 110 i 119.

² Apèndix, document 1.

poder reclamar per la venda d'una cavalleria³ situada a l'Espluga de Francolí, la qual havia pertangut al cavaller Bernat de Figuerola i, posteriorment, havia estat comprada per Bernat Cirerer i els seus germans, tots ells veïns de Montblanc. Calia fer constar a l'escriptura si hi havia hagut algú que hagués presentat reclamació.

Com a resposta, amb data del 27 de febrer d'aquell any 1318, Arnau de Mecina va trametre una lletra a Simó Daroca, la qual anava acompanyada d'un trasllat de la crida sol·licitada, on certificava que ningú no havia comparegut davant l'esmentat sotsveguer a fi de reclamar sobre la venda de la cavalleria relacionada amb la crida⁴.

LA SEGONA LLETRA

El dia 7 de juliol de 1319, per persones vinculades al monestir de Santes Creus, va ser presentada a la cort del veguer de Cervera una nova carta escrita a Montblanc el 8 de juny d'aquell any⁵. Amb ella, Pere de Montpaó, veguer de Montblanc, sol·licitava certificació de la manera que s'havia portat a terme una crida pública efectuada amb la finalitat de tenir en compte les reclamacions que es poguessin produir, dins els 30 dies següents, en relació amb la venda feta pel cavaller Berenguer d'Oliola al monestir de Santes Creus, de la meitat de la quarta part del feu del lloc de Solivella i de la meitat d'un home anomenat Pere Malet, del mateix lloc de Solivella, i de la seva masia, tot el qual, anteriorment, havia estat propietat de Berenguer de Santoliva. A més, el susdit veguer de Montblanc demanava que li fos certificada la data en què s'havia publicat la crida i si algú havia comparegut manifestant tenir dret en l'afer esmentat.

En aquest cas, la pèrdua del foli següent al que conté la còpia de la carta comentada ens priva de conèixer si la lletra va ser contestada. Amb tot, el més probable és que es trametés una resposta, tal com fou fet en rebre la carta anterior.

CONCLUSIONS

Aquests breus comentaris i la publicació de les tres cartes a l'apèndix ens permeten oferir al lector una visió concisa sobre alguns aspectes econòmics i jurídics de la societat catalana del segle XIV.

³ El mot *cavalleria* hem de suposar que fa referència a un patrimoni de casa i terres concedit a un cavaller amb l'obligació de disposar d'armes i un cavall.

⁴ Apèndix, document 2.

⁵ Apèndix, document 3.

En tots dos casos, la cort de la vegueria de Montblanc demanà a diverses corts de les vegueries i batllies properes, entre elles la de Cervera, la publicació d'una crida sobre una determinada venda, a fi d'atendre les reclamacions que es poguessin produir, i, passat el termini establert, sol·licità un document acreditatiu on quedés constància tant de la divulgació de la crida com de les possibles alegacions suscitées.

Encara que la informació, pel reduït nombre de documents estudiats, sigui escassa, ens permet entreveure alguns interessants aspectes de les relacions establertes, durant l'edat mitjana, entre les poblacions de Montblanc i Cervera, tema en el qual, ben segur, fóra desitjable aprofundir les investigacions.

APÈNDIX

1

1318, febrer, 22. Montblanc

Petició de Simó Daroca, sotsveguer de Montblanc, als veguers de Lleida, Cervera i Tàrraga, i als batlles de Vilagrassa i Anglesola, de la tramesa de l'escriptura pública d'una crida que concedia 10 dies per tal de poder reclamar per la venda d'una cavalleria de l'Espluga de Francolí a Bernat Cirerer i els seus germans, de Montblanc; document en el qual es faria constar si algú havia presentat reclamació.

Arxiu Històric Comarcal de Cervera, Fons Municipal, *Registre de la cort de la vegueria de Cervera, 1318-1319, f. 77.*

Als honrats e molt amats los veguers de la ciutat de Leyda, de Cervera e de Tàrraga, e als batlles de Vilagrassa e d'Angleola, ho a lurs lochstinents. De nós, en Simon Darocha, sotsveguer de Muntblanch. Saluts ab honor. Com vós e cascuns de vós, en la juridicció a vós comanada, a requesta per nós a vós feita a instància d'en Pere de Merlès, marmessor del honrat en Bernat de Figuerola, cavaler, za enrere, ayats feita fer crida pública que tot hom que hagués clams ni demanda contra una cavaleria asitiada el loch de l'Espluga de Francholí de la vegueria de Muntblanch, la qual fo del dit en Bernat de Figuerola, la qual an comprada en Bernat Sareré e sos ffreres, veyns de Muntblanch, que dins spay de X dies ho agués denunciati denant nós, car nós li'n faríem compliment de dret. E ara los dits compradors, ans que la paga de la dita venda sie per els feita complidament, volen ésser certs si algun demanador és comparegut denant vós dins l'espay de X dies damunt dit e ayen auda scriptura pública de cascuna de les dites coses. De part del senyor

rey en subsidi de justícia a vós requerim e us pregam de la nostra que cascú de vós, de la crida damunt dita, en los lochs de vostra juridicció feita, trametats a nós scriptura pública feita per mà del scrivà de la cort de la vegueria ho batlia a cascun de vós comanada, faén menció en aquela scriptura, si vostre plaser és, si algú dins lo dit spay de X dies comparech denant vós faén clam ni demanda de la cavaleria damunt dita ho no, per tal que per nós puxe ésser proveït sobre la paga damunt dita segons que serà faedor. E lo portador de la present satisfarà a les mesions per rahó de la dita scriptura faedores a vostra bona conexenza. E nós som appareyllats de fer per vós e cascú de vós semblants coses e maiors, en semblant cas e en divers. Datum a Muntblanch VIII° kalendas martii anno Domini millesimo CCC^o XVII°.

2

1318, febrer, 27. Cervera

Resposta d'Arnau de Mecina, sotsveguer de Cervera, a Simó Daroca, sotsveguer de Montblanc, notificant-li el lliurament de l'escriptura pública sol·licitada i certificant-li que ningú no havia comparegut a reclamar.

AHCC, FM, *Registre de la cort de la vegueria de Cervera*, 1318-1319, f. 77v.

Al honrat e amat en Simon Darocha, sotsveguer de Muntblanch. De nós, na Arnau de Mecina, sotsveguer de Cervera per l'onrat en Guillem Moliner, veguer de Cervera e Tàrrega pel senyor rey. Saluts e amor. Ffem saber a vós que avem reebuda una letra en la qual nos requeriets que us trametésem en scriptura pública una crida que nós públicament fem fer a requisició vostra en la vila de Cervera, que tot hom qui agués petició ne demanda en una cavaleria, la qual fo d'en Bernat de Figuerola, assegiada el terme de la Espluga de Francolí sobirana, que dins spay de X dies ho agués denunciar davant lo veguer de Muntblanch e que us certifficàssem si alcú davant nós ere comparegut sobre'l dit feit dins lo dit spay. Per què nós a vós de la dita crida trametem trelat en aquesta present letra ab sagell del nostre offici sagelada contengut e certiffican-vos per les presents que alguna persona no és compareguda denant nós que demanda feés sobre la dita cavaleria ne no eren tenguts denant nós comparar segons la tenor de la vostra primera requisició e de la dita crida. Si altres coses volets, fet-nos-o saber ab fianza de complir. Datum Cervaria III° kalendas martii anno Domini millesimo CCC^o XVII°. La tenor, emperò, de la dita crida, contenguda el libre de la cort de la vegueria de Cervera de crides, en XXXI^a fuyla, és aytal.

1319, juny, 8. Montblanc

Petició de Pere de Montpaó, veguer de Montblanc, als veguers de Lleida, Cervera, Tàrraga i Agramunt, i als batlles de Balaguer, Oliola, Sanaiija i Ponts, de la tramesa d'un escrit que certifiqués com s'havia realitzat una crida pública que concedia 30 dies a fi de poder reclamar per la venda efectuada per Berenguer d'Oliola, cavaller, al monestir de Santes Creus de la meitat de la quarta part del feu del lloc de Solivella i de la meitat d'un home anomenat Pere Malet, del mateix lloc de Solivella, i de la seva masia, la data en què s'havia portat a terme l'esmentada crida i les persones, en cas que n'hi hagués, que manifestessin alguna pretensió en relació amb la susdita venda.

AHCC, FM, *Registre de la cort de la vegueria de Cervera*, 1318-1319, f. 119v.

Als molts honrats e molt amats los veguers de la ciutat de Leyda, de Cervera, de Tàrraga, d'Agramunt, e los batlles de Balaguer, d'Oliola, de Sanaüga, de Pons, o a lurs lochstinents. De nós, en Pere de Muntpaó, veguer de Muntblanch per lo senyor rey. Saluts ab honor. Ben creem que us remembre nós, a instància d'en Berenguer d'Oliola, cavaler, a vós aver escrit que'l dit Berenguer avie venut al honrat monestir de Sanctes Creus la meytat de la quarta part del feu del loch de Çolivella de la vegueria a nós comanada e la meytat d'un hom per nom Pere Malet del dit loch de Çolivella e la masia d'aquel Pere, la qual meytat del feu e del dit hom e de la dita masia eren d'en Berenguer de Sentoliva, cavaler, ça enrere, per rahó de la qual venda nós, a requesta del dit Berenguer d'Oliola, a vós e a cascun de vós en subsidi de justícia requerim que cascú en vostra juridicció, la hon és acostumat de fer, féssets fer crida públicament que tot hom qui clams ni demanda aqués sobre la dita meytat de la quarta part del dit feu de Çolivella e del dit hom e de la dita masia que ho vingués denunciar denant nós dins espay de XXX dies. E ara siam requests per la part del dit honrat monestir de Sanctes Creus que deyam a vós e a cascun de vós escriure que per letra vostra nos deyats certifficar en qual manera feés la dita crida ni qual dia ni si nul hom per la dita rahó dins los dits XXX dies és comparegut denant vós. De part del senyor rey en subsidi de justícia a vós e a cascun de vós requerim e de la nostra us pregam que per vostres letres, les quals liurets al portador de la present, nos certiffiquets en qual manera feés la dita crida ni qual dia ni si nul hom per la dita rahó dins los dits XXX dies és comparegut denant

vós qui digués i aver dret en les coses desús dites. Lo portador, emperò, de la present satisfarà les messions que per la dita rahó se convenran a fer. Nós, emperò, a vós e a cascun de vós som apariyllats de servir en semblant cas e en molt maior. Datum a Muntblanch VI° idus iunii anno Domini M^o CCC^o nono decimo.